

ACHTERGRONDEN VAN DE WERKELIJKHEID

DERDE LES.

GEMEENSCHAPPELIJK BOVENBEWUSTZIJN.

Als mensen denken, stralen ze hun gedachten uit. Als veel mensen hetzelfde denken, stralen ze die gedachten bijzonder sterk uit. Als mensen zijn ingesteld op een vergelijkbare denkwijze, zullen ze elkaar beïnvloeden. Wanneer een gedachte langdurig en bijzonder sterk wordt uitgestraald, blijft ze een lange tijd in omloop; dat kan zelfs honderden jaren zijn. Dat wil zeggen, dat bepaalde denkbeelden eigenlijk rond de aarde hangen als een soort nevel en dat een ieder, die op enigerlei wijze met die denkbeelden harmonisch is deze in zich voelt herontstaan. Zo bestaat er dus een bewustzijn waaraan de gehele mensheid deel heeft, maar wat de mens niet volledig beseft. Want de inwerkingen van het gemeenschappelijk bovenbewustzijn fungeren in de mens als factoren van het eigen onderbewustzijn en beïnvloeden zowel redeneringen als redelijke reacties en handelingen, maar worden niet als zodanig beseft.

Dat is dan het begin.

Als u te maken heeft met dat gemeenschappelijk bovenbewustzijn, dan moet u er rekening mee houden dat b.v. een oorlog een invloed kan scheppen die honderd jaren later nog steeds actief is. Wanneer er ergens een enorme ramp is, dan kan daaruit een invloed voortkomen die een zeer lange tijd actief kan zijn vooral, indien de gehele wereld zich daarmee heeft beziggehouden. Op grond van dit alles zou men kunnen zeggen: Het gemeenschappelijk bovenbewustzijn continueert invloeden, die in het menselijk dagbewustzijn eigenlijk reeds zijn weggevaagd. Dingen die je vergeten bent beïnvloeden je toch nog, omdat ze in het gemeenschappelijk denken van de mensheid nog een actieve factor vormen.

Het is belangrijk dat we van deze punten uitgaan, want er zijn natuurlijk invloeden uit de kosmos, die het gedrag van de mens en zelfs van dieren en planten kunnen beïnvloeden. Er zijn inwerkingen, die van de zon uitgaan. Zelfs de planeten hebben hun invloed op de mens en op al wat rond hem is. Dit gemeenschappelijk bovenbewustzijn echter beïnvloedt specifiek alleen de mens. Bij alle andere factoren, die we hebben besproken en nog zullen bespreken, komen we in contact met iets wat de gehele wereld betreft, waarop zelfs een mineraal zou kunnen reageren. Maar het gemeenschappelijk bovenbewustzijn van de mens beïnvloedt alleen de mensheid en veroorzaakt bij de mens een verschuiving in oriëntatie en reactie ten aanzien van zijn omgeving. Ik geloof, dat we hierdoor een groot aantal ontwikkelingen van de laatste tijd gemakkelijker kunnen verklaren.

Neem nu de enorme angst voor werkloosheid. Deze angst hangt samen met een periode rond 1908 toen er een grote werkloosheid is geweest en de crisis-periode 1928 - 1939 waarin ook grote werkloosheid heerste.

Natuurlijk zal de mens daardoor geneigd zijn eenzijdig te kijken naar een probleem als de werkloosheid. Als wij ons realiseren hoe een beurskrach als die van Wallstreet een geweldige invloed heeft gehad op het denken van heel veel mensen en hoe een vergelijkbare invloed al heeft bestaan in de enorme inflatie indertijd in Duitsland toen je voor een postzegel een half miljoen mark moest betalen, dan ga je je ook beter bewust worden van het feit dat er mensen zijn, die een zeer groot verzet hebben tegen een revaluatie van b.v. waardepapieren en die ontzettend bang zijn voor een vrij handelsmechanisme. Niet dat ze dit bewust zeggen, maar ergens in hen is voortdurend die weifeling: als alles zo mooi en zo goed gaat, dan kan het in elkaar storten en daarom moeten wij nu reeds maatregelen treffen dat dat niet kan gebeuren. Het gehele gedrag van de mensheid in de laatste eeuw is daardoor beïnvloed; en wat meer is, eenzijdig beïnvloed.

Wie zich realiseert hoe internationale en sociale spanningen ook weer op dergelijke factoren zijn terug te voeren, die zal ook beseffen dat de ontwikkelingen in de toekomst eigenlijk uit het verleden zijn af te lezen. Dat is een punt waarmee wij altijd weer te maken krijgen.

Wij zeggen heel vaak: In de spiraal van de historie zal bij elke omloop op het gelijke moment een gelijke invloed heersen. Dat zijn kosmische invloeden; in ieder geval invloeden van buitenaf. Maar als die invloeden kort op elkaar volgen, dan worden ze versterkt door het gemeenschappelijk bovenbewustzijn en ontstaat er een absolute werking van de invloed. Om u een voorbeeld te geven:

Stel een grote weerstand: Een sociale onrust mede voortkomend uit de door mij reeds genoemde factoren plus nog een paar andere en een wit-invloed die zich op ogenblik langzaam aan het opbouwen is. Wanneer wij met die wit-invloed te maken hebben, dan zijn de mensen onrustig, maar ze hebben ook dat wanhopige verzet. Er is absoluut geen redelijkheid meer. Het is eenvoudig een verwerping van de bestaande toestand, een absolute behoefte om een vroegere toestand te continueren of weer te doen ontstaan. De redelijkheid valt weg bij mensen die op dit verleden zijn afgestemd.

Er zijn mensen die met droombeelden leven. Indien die droombeelden sterk zijn uitgestraald, zullen ze het gedrag van de mensen beïnvloeden. Als we zien in hoeveel landen op dit moment de z.g. linkse ontwikkeling sterk doorzet, dan vraag je je wel eens af, of die mensen ooit wel redelijk hebben nagedacht. Want de linkse, de absoluut sociale ontwikkeling is volledig strijdig met de totale opbouw van de menselijke samenleving. Solidariteit kan er voor een mens slechts beperkt bestaan. Zodra ze onbeperkt moet worden uitgeoefend, wordt ze een vorm van zelfzucht; en als een golf van zelfzucht is ze gelijktijdig weer destructief.

Nu gaan we de revoluties die er zijn geweest begrijpen. En dan denken we ook aan de Franse Revolutie, de Putsch in Duitsland, de revolutie die zich heeft afgespeeld in Rusland, de strijd en de revoluties die ook in andere landen hebben plaatsgevonden. De anarchistisch-socialistische denkbeelden die daar bestonden zijn uitgestraald en hangen hier nog in de wereld. En daar er steeds meer mensen zijn, die geen uitweg meer zien en die proberen om veiligheid of zekerheid te vinden in een gemeenschap, betekent dat dat zij die revolutionaire tendensen ontvangen. Ze zijn daarop afgestemd en daarom wordt hun gehele gedrag bepaald door een aantal waarden, die op dit ogenblik eigenlijk niet bestaan.

Als we de ontwikkelingen op de wereld nagaan, dan ontmoeten we overal vergelijkbare zaken. Wij zien b.v. dat mensen proberen het verleden terug te vinden in Afrika. Er is een revolutie. De staat krijgt de naam van een oud koninkrijk (Simbabwe). Dat zegt iets. Hier zoekt men naar een vergane grootheid. Men schakelt terug naar oerprincipes die in Afrika nog sterk zijn, die in het gemeenschappelijk bewustzijn van de Afrikanen en ook van de bewoners in de rest van de wereld nog voortdurend

actief zijn en men vergeet dat men daarmee feitelijk niets tot stand brengt. Daar komen dus problemen uit voort. Maar zij hebben de zaak omgedoopt, dus moet het goed gaan. En als het niet goed gaat, moet iemand schuld daaraan zijn. We krijgen dan automatisch de grootste sociale verwickelingen. We krijgen dictatuur. We krijgen het vervolgen van mensen en alles wat daarbij hoort. U moet zich realiseren hoe dat allemaal in elkaar zit. Indien u dat begrijpt, kunt u ook beter begrijpen hoe het met uzelf vaak gaat.

Een mens put uit het gemeenschappelijk bovenbewustzijn. Het beste voorbeeld hiervan is de man, die bezig is met een uitvinding. Een ander is daar ook mee bezig. Zonder dat ze het beseffen lezen ze iets af van elkanders benadering. Het resultaat is dat een vergelijkbare uitvinding in praktisch dezelfde tijd op verschillende plaatsen in de wereld wordt gedaan. Tegenwoordig kan dat met patenten worden weggegooid, dan merk je dat niet zo.

U bent echter ook met dingen bezig. U heeft uw eigen belangstelling. Die belangstelling oriënteert u op het gemeenschappelijk denken van de mensen. Bent u nu heel sterk geconcentreerd op een zeker punt, dan is het al voldoende dat er ergens op de wereld iemand anders net zo geconcentreerd daarmee bezig is.

Laten we zeggen dat uw belangstelling wat ruimer is. U bent bezig met geestelijk werk of met politieke of sociale zaken. Wat gebeurt er nu? U stelt zich daardoor open voor die invloeden. Nu gaat u niet meer logisch denken en reageren (wat u van uzelf altijd wel veronderstelt), neen, u gaat bewust bepaalde factoren in het leven opzij zetten en andere factoren naar voren halen.

Denkt u niet dat dat alleen bij een gewoon mens gebeurt. Van de wetenschap zegt men ten slotte ook: "Het zijn een groot aantal onverklaarbare feiten, die in een systeem zo worden samengebracht dat ze het systeem bevestigen of dit althans schijnen te doen." Datzelfde doen wij. Wij proberen uit het geheel van de ontwikkelingen datgene naar voren te halen wat voor ons belangrijk is. Maar dat is onze afstemming.

U denkt op een gegeven ogenblik aan geestelijke kracht. Nu hebben wij het helemaal niet over geesten die daarmee bezig zijn. Alleen u bent ermee bezig. En er zijn zeer veel mensen die denken aan geestelijke kracht. Het is een vergelijkbare vorm.

U wilt mogelijk een paranormale genezing volbrengen. Ergens anders (misschien in Lourdes of in een andere bedevaartplaats) bidden ze God op dat moment ook om genezing. Ze zijn er ook mee bezig. Er ontstaat een kracht. En wat is nu het wonderlijke? U ontleent aan al die andere vormen van denken een stimulans waardoor uw eigen afstemming op een kosmische kracht of een geestelijke kracht sterker wordt. U kunt meer, omdat op dat ogenblik gelijktijdig overal mensen ermee bezig zijn. Dat betekent dus, dat de mens eigenlijk al zijn stemmingen en vooral zijn denkwijzen en benaderingen van het leven eerst een beetje bewust moet overdenken voordat hij zich er helemaal aan overgeeft.

Stel, dat u zegt: Ach, wat is het toch verschrikkelijk in de wereld. Er zijn mensen die dat denken. U heeft eigenlijk een goed leven. Maar er zijn mensen die in gevangenschappen worden gemarteld. Er zijn mensen in concentratiekampen. Er zijn mensen die doodhongereren. Er zijn mensen die wanhopig zijn. Desperado's die zeggen: "Ik kan alleen nog maar de wereld aanvallen, want ik heb niets meer en niemand doet mij recht." U krijgt nu die impulsen binnen. Uw onderbewustzijn verwerpt nu elke positieve factor. U ziet niet meer de mogelijkheden die er voor u zijn. U ziet niet meer het goede dat u heeft. U ziet alleen de gebreken, de angsten en dus reageert u op de wereld misschien met een angst die absoluut ongerechtvaardigd is, met een weifelmoedigheid die helemaal niet vastligt in uw wezen of in de

feiten rond u, met een absolute verveling die eigenlijk niet te rechtvaardigen is, maar die u ervaart omdat u ervoor openstaat en daardoor al die hopeloosheid van zoveel mensen op u voelt afkomen.

Ik hoop, dat ik met deze voorbeelden heb duidelijk gemaakt dat het leven van een mens via het onbewuste wordt beïnvloedt vanuit het denken van de gehele wereld en dat de mens door zijn bewuste manier van denken heel vaak zich openstelt voor factoren in dat gemeenschappelijk bovenbewustzijn. Ik zou willen stellen:

De mens, die door concentratie en bewust denken in zijn leven bepaalde positieve waarden naar voren weet te brengen, zal uit de omgeving en uit de totale mensheid vergelijkbare impulsen ontvangen. Dit betekent dat zijn energie en bewustzijn groter worden en dat hij daardoor ook gelijktijdig in zijn omgeving meer mogelijkheden ziet om zichzelf te uiten.

Het omgekeerde is eveneens waar. Een mens, die negatief is ingesteld, onverschillig op welk punt, zal - zodra dit wat meer geconcentreerd gebeurt - daardoor alle negatieve invloeden in het totaal menselijke denken op zich voelen inwerken, waardoor hij niet meer in staat is de eventueel positieve waarden, die in en rond hem bestaan nog verder te beseffen.

Het gemeenschappelijk bovenbewustzijn heeft natuurlijk ook andere invloeden en waarden, want er is heel veel weten in de mensheid dat toch ook intens wordt beleefd. In de laboratoria zijn mensen zeer geconcentreerd bezig met proeven. Onderwijzers zijn geconcentreerd bezig met het overbrengen van een bepaalde kennis; en dat loopt van de kleuterklas tot universitair onderricht en misschien nog verder. Overal is kennis aanwezig. Deze kennis zal natuurlijk niet in details uit het bovenbewustzijn afleesbaar zijn. Dat kan alleen, indien men een specifieke afstemming heeft op een bepaalde persoon. Maar als men een probleem heeft dat meer algemeen maar zeer geconcentreerd is gesteld, dan vult het gemeenschappelijk bovenbewustzijn via het onderbewuste aan. Er ontstaat dan een nieuw begrip. U weet niet waar het vandaan komt, maar het geeft u het antwoord op het probleem.

Nu moet u niet denken dat de beantwoording bestaat uit waarden die u niet kende. Het is niet zo dat u zegt: Ik weet niets af van wiskunde, maar ik heb nu één wiskundig probleem. Ik ben erop geconcentreerd, dus weet ik wiskundig het juiste antwoord. U heeft eenvoudig in u niet de nodige kennis, de herinneringen, het onbewuste weten al is het maar van details. Daarom kunnen we zeggen dat invloeden, die uit het gemeenschappelijk bovenbewustzijn de mens beïnvloeden, voeren tot een synthese van niet in die mens bestaande samenhangende kennis en eventueel een hernieuwde groepering van in die mens bestaande herinneringen en feiten, waardoor hij vanuit zijn onbewust leven en denken komt tot een nieuwe bewuste formulering en erkenning, die als zodanig niet aanwezig was, maar die wel is opgebouwd uit al datgene wat reeds in hem bestond. Als dit geldt voor mensen, moet het ook voor volkeren gelden.

Hebben wij met volkeren te maken, dan weten wij allemaal dat er een vorm van massa-psychologie bestaat. Ook hebben we dan de volksaard. Als ik denk dat ik Nederlander ben, zal ik altijd Nederlander blijven. Als ik denk dat ik mens ben, zal ik mij voegen naar elke nationaliteit met haar eigenschappen waarin ik toevallig leef. Anders gezegd: Op het ogenblik dat ik mij een bepaald idee vorm van mijn omgeving en van de specifieke eigenschappen, rechten, kwaliteiten, verplichtingen ervan, kies ik daarmee gelijktijdig een isolement ten aanzien van de anderen en een versterking van deze factor in mijzelf, indien voldoende mensen op een gelijke manier denken. Zo kunt u dus door de voorstelling die u heeft van een bepaalde nationaliteit, die op zich eerder een formaliteit is, wel degelijk komen tot een vervreemding van de rest van de wereld.

Er zijn natuurlijk altijd heel veel dingen waarover je kunt nadenken. Een Duitser is ijverig. Denkt u dat? Het is niet waar. Niet elke Duitser is ijverig. Maar een Duitser die denkt dat hij Duitser is, denkt dat een Duitser ijverig is en dus is hij ijverig, omdat die ijver hem bevestigt dat hij Duitser is.

Een Nederlander denkt reformatorisch. Niet omdat zijn aard reformatorisch is, integendeel. De aard van de Nederlander is, zodra hij los komt uit de factoren van zijn milieu in vele gevallen eerder libertijns. Maar op het ogenblik dat hij in zijn libertinisme bezig is als Nederlander, blijkt plotseling dat hij orthodox wordt zelfs in zijn losbolligheid. Dat komt omdat Nederlanderschap eigenlijk verbonden is met de Reformatie. Net zoals Oranje. Oranje betekent: kruispunt ontruimen. Maar voor de Nederlander heeft het een heel andere betekenis, ook als hij regelmatig in het verkeer zit. Oranje is namelijk een reformatorische invloed. Het betekent rechtzinnigheid, bedachtzaamheid, spaarzaamheid. Zodra een Nederlander zich begint te bezinnen op zijn Nederlander-zijn, komen deze eigenschappen naar voren en openbaart hij ze, onverschillig in welke omstandigheden hij actief is.

Engelsen zijn gebonden aan het insulaire begrip: een meerwaardigheid ten aanzien van hen die op het vasteland leven en dus kwetsbaarder zijn. Het geloof in eigen onkwetsbaarheid is iets wat een Engelsman normaal zeker niet zal aanmoedigen. Maar op het ogenblik dat hij denkt als Engelsman, denkt hij insulair, daaraan kan hij niet ontkomen. Dit betekent dat hij een superioriteit voelt die hij niet kan waarmaken, want hij voelt dat het niet juist is, maar waaraan hij niet kan ontkomen, omdat het een bevestiging is van zijn besef op dit ogenblik: ik ben Engelsman. En zo zouden wij kunnen doorgaan.

Hier hebben wij het gemeenschappelijk bovenbewustzijn waarin zeer oude factoren een rol spelen. Want vergeet niet: de tijd dat het eiland veilig was, ligt toch wel in de tijd van Victoria! En de tijd dat alle Duitsers ijverig waren, zullen wij waarschijnlijk moeten plaatsen in 400.000 v. Chr. Maar de illusie bestaat nog.

Nu is het wonderlijke, dat er in de groep eigenschappen bestaan waardoor men meent - terecht of ten onrechte - zich te kunnen onderscheiden van anderen. Dit idee wordt uitgestraald en vooral de jongeren worden door dit gevoel doortrokken juist omdat ze horen: je bent deel van onze groep. Naarmate de groep groter wordt, versterkt die impuls. Zo wordt dat oude denkbeeld voortdurend hernieuwd uitgedragen, zelfs als er in de feiten geen enkele rechtvaardiging meer te vinden is hiervoor. Zo zullen groepen vaak eigenschappen blijven bewaren die duizenden jaren oud zijn, mits er maar een zekere continuïteit in de cultuur zit.

Er zijn heel veel mensen, die zich afvragen hoe het komt dat de Israëli's en indirect ook de joden op zo'n eigenaardige manier zich als iets bijzonders voelen, zelfs als ze christen zijn geworden en normaal in een gemeenschap zijn opgegaan. Hier is het antwoord. Hun jood-zijn is altijd een uitverkiezing geweest. Deze uitverkiezingsgedachte is terecht of ten onrecht van geslacht op geslacht overgedragen. Er zijn wel 4 à 5 generaties van niet-joods bestaan nodig plus een andere religie, een andere nationaliteit, voordat deze invloed helemaal weg ebt en de mens normaal kan gaan functioneren. Maar waar de joden altijd eningzins in een isolément hebben geleefd, daar kan die eenheid moeilijker tot stand komen. En daardoor schept het wereldjodendom in de wereld voortdurend dit gevoel van gerechtvaardigheid en uitverkorenheid door hun eigen God, ongeacht de feiten waarmee men heeft te maken. En dit verklaart de mentaliteit van zeer veel joden, die overigens heel goede mensen zijn, maar aan de groep gebonden blijven.

Soortgelijke dingen kunnen we zien bij de Ieren. In Amerika zeggen ze wel eens: Elke tweede copper (politie-agent) is een Ier. Waarom een Ier? Wel, de Ieren zijn weggetrokken uit hun land met een zeer sterke

binding met Ierland en het gevoel dat ze iets bijzonders waren. Ze hebben geprobeerd dit te handhaven wat in die emigratie-periode zeer belangrijk voor hen was, omdat ze zich moesten handhaven in een zeer moeilijke periode in de Ver. Staten. Hierdoor is het Ierse bloed in Amerika belangrijker geworden dan b.v. het nederlandse. Want de Nederlanders leefden daar wel en hun Nederlandschap gaf hun wel een zekere mate van distinctie, maar het was eigenlijk meer iets wat je gebruikte als een soort stamboom. Het was niet een specifieke karakteristiek.

De Nederlanders zijn in de Ver. Staten opgegaan, ook al beroepen ze zich graag op het feit dat ze uit Nederland komen. De Ieren niet. Zij hebben een deel van hun karakteristiek bewaard, juist omdat ze daar zo trots op zijn en omdat in elk gezin de kinderen die eigenschappen worden bijgebracht waardoor die zich weer afstemmen op het gemeenschappelijk bewustzijn. Zij blijven in de eerste plaats - of ze het weten of niet - Ieren, zelfs na vele geslachten, ofschoon ze eigenlijk Amerikanen zouden moeten zijn.

Ik neem dit als een opvallend voorbeeld, omdat hier niet sprake is van bijzondere rassenkenmerken waardoor de Ier zich in het bijzonder zou onderscheiden van alle andere Amerikanen. Je zou dat nog kunnen denken van de Italianen of van de Polen, die indertijd zijn geëmigreerd. Maar ik neem juist de Ieren, omdat ze waren als iedereen, maar toch een eigen groep met nog steeds specifieke kwaliteiten, met eigen verenigingen en alles wat erbij hoort. Kenmerkend is dit gemeenschappelijk bovenbewustzijn waarop de groep is ingesteld en waardoor eenzijdige vertekening van eigen leven en betekenis voortdurend plaatsvindt.

Ik kom tot de conclusie: Het rassen- of volksbewustzijn wordt voor een groot gedeelte zodanig sterk vastgelegd in het gemeenschappelijk bovenbewustzijn dat de leden van de groep en zelfs degenen die alleen maar denken dat ze leden van de groep zijn hierdoor in hun gedrag, hun gewoonten en denkwijzen zeer sterk worden beïnvloed. Zij zullen bewust of onbewust voortdurend in zich een beroep doen op de kwaliteiten en eigenschappen, die in het gemeenschappelijk bovenbewustzijn als karakteriserend voor de eigen groep worden erkend. Maar dat is een eenzijdigheid, die ons krankzinnig voorkomt.

Wij hebben het over de Fransen met hun eer en zeggen: Waar halen jullie die in godesnaam vandaan? Of we hebben het over de Spanjaarden. We vragen ons af waar zij nu eigenlijk de redenen vinden om trots op te zijn. Maar nu wordt het duidelijker: dit zijn gewoon kwaliteiten die via het onderbewustzijn een enorme invloed hebben en die daardoor op bepaalde momenten zeer intens worden beleefd en in dat gemeenschappelijk bewustzijn weer die factoren versterken. Naarmate de mens meer bezig is om zijn eigen karakteristiek, nationaliteit e.d. binnen de groep te beleven en zich intenser daarmee verbonden voelt, zal hij een invloed scheppen waardoor hij meer van anderen wordt verwijderd. De verdeeldheid van de mens wordt nu ook gemakkelijker te begrijpen.

Waarom zouden we nu niet nog een stap verdergaan? Ik heb zoëven gezegd: Je kunt positief of negatief zijn en je kunt positieve of negatieve invloeden ontvangen.

Een mens heeft normaal positief geleefd. Hij is een behoorlijk burger geweest. Nu ziet hij echter geen uitweg meer en begint zijn wereld vanuit zijn besef negatief te benaderen. Er komt een ogenblik van een soort wanhoop. En op dat moment is hij afgestemd op negatieve impulsen. Is het dan niet begrijpelijk dat dan alle waarden in het leven: de moraal etc. plotseling worden omgekeerd? Dat wat eens het gezag was dat hooggehouden moest worden, wordt nu opeens iets waartegen je je met alle middelen moet verzetten. Die afstemming betekent een verandering van impulsen die je uit het geheel onttrekt. Er zijn in deze tijd nogal wat mensen, die een beetje

wanhopig zijn om de een of andere reden. Soms jongeren, die het gevoel hebben dat alles al gedaan is; dat er eigenlijk niets meer overblijft waardoor je jezelf kunt waarmaken. Ze stellen zich negatief op en ze worden dus negatief beïnvloed. Het resultaat is, dat zij de negatieve betekenis van hun groep zelf gaan beleven en gaan uiteten.

Maar dat negativisme gaat verder, want overal zijn er dergelijke groepen. In elk deel van de mensheid vinden wij negatief ingestelden. Het is duidelijk dat juist in negatief ingestelde groepen het internationalisme veel sneller zal opduiken dan in de positief ingestelde. Ook weer iets waarvan men in deze tijd toch heus wel de tekenen kan zien.

De mensen verliezen volkomen hun begrip van eigen wereld en eigen wetmatigheid. Kun je daartegen iets doen? Dat is wat wonderlijk. Je kunt natuurlijk de mensen die negatief zijn ingesteld zeer positief benaderen en behandelen. Maar wat is daarvan dan het gevolg? Heel vaak, dat zij je daardoor gaan zien als deel van hun eigen negatieve opstelling. En dan blijft hun instelling gelijk en de invloeden die ze ondergaan dus dezelfde. Je kunt ze ook benaderen met absolute tegenstand. Maar dan ga je eigenlijk de weerstand en de wanhoop versterken. Dat wil zeggen, dat uit het bovenbewustzijn de beïnvloeding sterker wordt, meer absoluut en eenzijdiger. Je kunt die mensen ook behandelen met begrip voor de positieve waarden in hen en gelijktijdig de ontkenning, verwerping of desnoods bestraffing van de negatieve waarden. Indien de positieve erkenning een grote rol speelt, dan zullen ze geneigd zijn om zich waar te maken door het positieve zoveel mogelijk aan te hangen. Hierdoor wordt de beïnvloeding uit het bovenbewustzijn veranderd en zal ook in het eigen onderbewustzijn een zekere omschakeling plaatsvinden.

Hiermee zullen veel mensen het niet eens zijn. Mijn redenering is deze:

U moet niet zeggen: Een kind moet je altijd liefderijk behandelen. Het kind weet niet beter. Het doet dingen verkeerd en doet dingen goed. Het mag merken als het de dingen verkeerd doet, maar daardoor bent u ook verplicht om het toe te geven, indien u faalt tegenover het kind.

Iemand, die verkeerd handelt in de maatschappij, mag daarvoor gerust stevig gestraft worden, mits men ook bereid is elk onrecht, dat de maatschappij die mens heeft aangedaan, te erkennen. Zonder er verder rekening mee te houden desnoods, maar te erkennen en duidelijk te maken welke positieve mogelijkheden er voor die mens op dat moment openstaan. Dat zou de beste methode zijn om b.v. mensen in gevangenschappen te helpen.

Ik heb nu gesproken over het gemeenschappelijk bovenbewustzijn en ik heb steeds weer de term gebruikt: onderbewustzijn. Laten we dan ook even het onderbewustzijn eens nader bezien, dan kunnen we misschien begrijpen waarom dat bovenbewustzijn juist via het onderbewustzijn werkt en wat de wisselwerking is tussen deze beide.

Het onderbewustzijn van de mens ontstaat uit alle ervaringen die hij in zijn leven heeft opgedaan. Voor de eerste 30 jaar is dat practisch 90 % van de ontvangen indrukken, daarna aflopend tot circa 50 %. Dat wil dus zeggen dat je gehele leven in je onderbewustzijn is geregistreerd compleet met alle emoties: dus begeerten, angsten, vreugden en verdriet.

Het onderbewustzijn is geneigd om alles wat kan worden geassocieerd met angst of verdriet af te wijzen of te vermijden. Het is dus geneigd de normale bewuste gedachtenprocessen te beïnvloeden. Je zou kunnen zeggen: Eigenlijk is het onderbewustzijn niets anders dan een heel stel wissels waardoor het mogelijk wordt om binnenkomende prikkels van de zintuigen en de redelijke bewustwording die daaruit volgt te doen afbuigen van een lijnair spoor waardoor de normale logische conclusie bereikt zou worden. Dit onderbewustzijn zetelt in de hersenen. In die hersenen en in dat onderbewustzijn speelt ook de geest met zijn eigen kwaliteiten een rol.

De geest nu versterkt bepaalde factoren in het onderbewustzijn en remt de ontwikkeling en de kracht van bepaalde factoren in het onderbewustzijn. Hier is sprake van een eigen karakter dat achter de redelijkheid bestaat. Een eigen inhoud die richtingen helpt bepalen, maar niet onmiddellijke reactie kan betekenen op invloeden van buitenaf. Alleen daar waar de rede en de bewuste waarneming uitvalt, kan het onderbewustzijn de reactie tijdelijk overnemen; maar dan alleen volgens patronen, die in het verleden reeds zijn gevormd.

Nu het bovenbewustzijn.

Het bovenbewustzijn wordt evenmin beseft. Het bovenbewustzijn versterkt en verzwakt. Het doet dus eigenlijk hetzelfde als de geest. Het onderbewustzijn van de mens resulteert vaak in sterke emotie. Die emotie geven een bijzondere nadruk aan zijn denkwijze, zijn concentratie op een bepaald punt. Dat betekent dus dat mede door de emotie de kracht wordt bepaald, die een mens bijdraagt in het gemeenschappelijk bovenbewustzijn. Omgekeerd is het duidelijk dat het bovenbewustzijn overal waar een afstemming is de neiging zal hebben om de kracht die aanwezig is te ontladen. Het is een wisselwerking. Elke mens draagt voortdurend op elk oogenblik van zijn bestaan in meer of mindere mate bij aan het gemeenschappelijk bewustzijn. Zodra hij daarbij stuit op een patroon dat reeds bestaat, egaliseert de zaak zich; d.w.z. de inhoud van het bovenbewustzijn vloeit over in de mens en het bewustzijn van de mens vloeit over in het bovenbewustzijn. Hierdoor ontstaat er een onderbewuste conditionering, die dermate sterk is, dat alle andere factoren van het onderbewustzijn tijdelijk worden onderdrukt en dat alle normaal denken wordt afgebogen volgens deze eenzijdigheid.

Conclusie:

Geen mens kan zich aan de werkingen van het gemeenschappelijk bovenbewustzijn onttrekken.

Geen mens kan leven zonder gelijktijdig met zijn wezen en wezensinhoud bij te dragen aan het gemeenschappelijk bovenbewustzijn. Aangezien u zich hiervan niet kunt losmaken, is het zeer belangrijk u bewust te zijn van deze beïnvloedingen, vooral ook omdat u door uw emoties en gedachten wel degelijk uw invloed op het totaal en de invloed van het totaal op u mede kunt bepalen.

Een mens heeft niet de mogelijkheid de inwerking van het gemeenschappelijk bovenbewustzijn terzijde te schuiven. Wel kan hij op grond van een bewust gekozen denk- en belevingswijze uitmaken welke factoren uit het gemeenschappelijk bovenbewustzijn voor hem het sterkst zullen gelden. Hiermee komen wij aan het laatste punt van deze les:

De gehele wereld wordt beïnvloed door de gehele wereld. Ja, zelfs meer dan dat, want ook het verleden speelt een grote rol. Het is duidelijk, dat wij ons niet kunnen losmaken uit de mensheid waar wij bij behoren zolang wij leven in de uitstraling, de sfeer van dit gemeenschappelijk bewustzijn. Maar wij kunnen selecteren. Wij kunnen in ons bepaalde krachten bewust sterker en andere minder sterk maken. Wij zijn geen slaven van het gemeenschappelijk bovenbewustzijn, tenzij wij onbewust blijven handelen en reageren.

Indien wij ons bewust en scherp zouden instellen op één bepaalde kracht of factor in het gemeenschappelijk bovenbewustzijn, dan zullen wij daaruit kracht, maar ook basis-ideeën, bepaalde gegevens en kwaliteiten kunnen onttrekken. Het is een last, die je moet dragen in het leven, dat is waar. Maar het is gelijktijdig een last, die menig voordeel kan opleveren voor hen die het bewust hanteren. Ziet u in de wereld veel onverklaarbaars, vraag u dan eens af hoe de mensen denken. Want als honderd mensen negatief denken, kan één, die bijzonder emotioneel negatief reageert, dit gehele onbehagen in zijn eigen daden tot uiting brengen.

Realiseer u dat veel van hetgeen wordt gedacht door degenen die u zegt niet te kunnen controleren (hogere regeerders, priesters en al die mensen die zo ver van u afstaan, tot zelfs kunstenaars en schrijvers toe) zullen

worden beïnvloed door wat u bijdraagt aan het gemeenschappelijk boven bewustzijn.

Er is niets op de wereld waaraan u niet ergens deel heeft.

Er is niets in de wereld dat zich kan onttrekken aan uw positieve beïnvloedingen.

Er is niets in de wereld te vinden dat negatief is, tenzij wij het negatief maken. Wanneer in deze tijd het toenemende negativisme op allerhande gebieden kenbaar wordt, zo moet dit wel voortvloeiën uit de gedachten die de mens in het nabije verleden en in de huidige tijd voortdurend uitstraalt. Realiseer u dat zelfs uw geheimste gedachten werken in de wereld rond u, omdat zij functioneren met en in wisselwerking met het gemeenschappelijk boven bewustzijn.

:--:

I S O L E M E N T .

Het is opvallend, dat er in de moderne tijd steeds meer mensen van elkaar geïsoleerd zijn. Het kan voorkomen dat mensen naast elkaar in een flat wonen en niet eens weten hoe de anderen er uitzien. Het is mogelijk dat mensen samen in een dorp-gemeenschap zitten en op geen enkele wijze enig gevoel voor elkaar hebben of op enigerlei wijze met elkaar in contact komen. Dit is een situatie die niet altijd zo is geweest.

Als wij nu proberen dat isolement en de redenen en werkingen daarvan te verklaren, dan zullen wij

a. in de eerste plaats moeten uitgaan van de moderne maatschappij en samenleving;

b. van de invloeden welke in de samenleving werkzaam zijn;

c. van de verandering die er in de mens plaatsvindt juist in deze Aquariustijd.

Om het niet al te ingewikkeld te maken wil ik allereerst stellen:

In de moderne maatschappij is de samenleving uitermate geconcentreerd op allerlei contactvervangers zaken als radio, telefoon, televisie, de auto, de mogelijkheid om een vacantiereis te maken etc. Kortom, zaken waar een mens voortdurend zijn energie en gedachten aan besteedt.

Daardoor heeft men minder tijd om zich met de alledaagse aspecten bezig te houden en dus ook met zijn medemensen.

In deze samenleving is zo langzaam maar zeker het zwaartepunt komen te liggen op wat men, verkeerd volgens mij, ontspanning noemt.

Ontspanning betekent voor de mens niet meer het eenvoudig zichzelf-zijn met anderen, maar het zich onderwerpen aan een bepaald proces waarbij

hij zich aanpast aan het proces en niet aan de medemensen. Het is duidelijk dat een dergelijk verschijnsel voortvloeit uit een maatschappij, die

een steeds grotere mechanisatie kent, waarin een steeds grotere kennis wordt vereist en waarin bovendien door de samenleving aan de mens enorme eisen worden gesteld van reactievermogen, aanpassingsvermogen e.d.

Nu zou dit op zichzelf nog niet zo fataal zijn voor het contact tussen mensen, indien niet gelijktijdig de kosmische invloeden in deze tijd eigenlijk tegenstrijdig zijn. Wij hebben namelijk te maken met het aanbreken van de Aquariustijdperk, maar het achter ons liggende Vissen-tijdperk doet zijn invloed nog steeds gelden. Hoe sterk die invloed is, kunt u zien in de

patronen van de samenleving, waarin de tegenstellingen bijzonder scherp worden aangezet.

Als u spreekt over polarisatie, dan heeft u het niet alleen over een politieke leuze, maar dan heeft u het ook over een verschijnsel dat voortkomt uit de botsing tussen de invloeden van een afgelopen en een beginnende periode.

Aquarius op zich vraagt broederschap. Maar broederschap kan in deze tijd nog niet in gewoon menselijk contact worden vertaald. Broederschap wordt vertaald in een soort wederkerige aansprakelijkheid, die zo mogelijk op afstand wordt gedragen. Hierdoor raakt de mens voortdurend in verwarring, want bij deze kosmische invloeden kan hij zich niet losmaken van het patroon waarin hij leeft. Dat is iets wat voortdurend op zijn gewoonteleven een aanslag pleegt. Hij kan zich niet losmaken uit zijn milieu dat dermate rigide is gegroeid dat elke verstoring van de structuur een wereldramp schijnt te betekenen. Gelijktijdig kan hij die nieuwe invloeden niet verwerken om de doodeenvoudige reden dat hij ze niet persoonlijk kan uiten. Hij moet ze dus projecteren op iets abstracts, maar dat betekent dat hij het projecteert op een eigen manier van denken en leven, een eigen ideaal, een eigen wereldvoorstelling, die met de werkelijkheid weinig of niets te maken heeft. De mens leeft langzaam maar zeker in een wereld die niet meer echt is.

Wij kunnen hier natuurlijk maya (begoocheling) weer bijhalen en alles wat daar verder aan vast zit, maar het belangrijkste is wel dat de mens niet begrijpt dat zijn medemens anders leeft, anders beleeft en anders reageert. Voor hem is zijn eigen denken, zijn eigen ideaal het enig juiste en alles moet daaraan beantwoorden. Hierdoor vervreemdt hij zich van anderen en is hij niet in staat een reëel contact met anderen te onderhouden. Laat mij een voorbeeld geven:

U heeft te maken met een ijveraar van Jehova's Getuigen. U spreekt met hem over uw geloof. Dit zou een contact kunnen zijn. In feite wordt het tot een soort isolement. Waarom? Omdat de ander niet ingaat op uw geloof en denken, maar steeds probeert alles wat u zegt terug te brengen tot zijn geloof en zijn denksysteem. Hier kunt u zich ofwel overgeven aan de ander en een deel van uw persoonlijkheid verliezen, dan wel u kunt uzelf blijven. Maar dan heeft u geen werkelijk contact meer met de ander.

Dan denkt u waarschijnlijk: Jehova's Getuigen is een voorbeeld dat vaak wordt gebruikt, en dat zal ook wel vaker gebruikt worden, maar er zijn zoveel andere richtingen.

Probeer u het dan eens met de jongeren. Gaat u eens praten met b.v. de P.P.R. U zult ontdekken dat daar ook in heel veel gevallen uw reacties eenvoudig terzijde worden geschoven, uw argumenten niet worden beseft omdat men uitgaat van een bepaalde gedachtenwereld. Dat is dan een politieke partij. Wat dat betreft, praat u met de B.v.d.A.. Praat met de mensen van de vakbonden, met die van de katholieke kerk of van een of ander politiek systeem of sociale groepering. Praat met een liefhebber van beatmuziek. U zult ontdekken dat op een gegeven ogenblik u ofwel de waarden van de ander moet accepteren, maar dan volledig en zonder tegenspraak, dan wel alleen moet blijven staan. Dat is het isolement dat zo'n grote rol speelt.

Vanuit mijn standpunt als geest is het tamelijk gemakkelijk de ontwikkelingen van Aquarius op deze wereld gade te slaan. Er zijn enorm snelle veranderingen en in mentaliteit en in gedrag. Maar die mentaliteits- en gedragsveranderingen geschieden niet bewust voor de mens. Het zijn onbewuste veranderingen. Zeker, men past zich enigszins aan, maar men verandert niet. Pas als de mens zou veranderen door open te staan voor de werkelijke beïnvloeding van Aquarius (de grotere vrijheid van denken en van menselijke benadering, maar tevens de grote verbondenheid tussen mens en mens) zou het mogelijk zijn dat isolement te doorbreken. Maar zolang men dit op de achtergrond een rol laat spelen, meer als een leuze dan als een beleefde werkelijkheid, zal men niet nader komen tot de medemens. De Aquarius-invloed is nog te vaag, te veel

vertekerd voor de mensen om het hen mogelijk te maken hierin elkaar te vinden.

De afgelopen periode was er een van vaste verhoudingen, vaste relaties, een soort gezagssituatie die men tegenwoordig (soms niet ten onrechte) als een paternalistische standenmaatschappij beschrijft. Hierin had iedereen zijn eigen plaats. Je wist van wie je afhankelijk was, tegen wie je beleefd moest zijn en tegen wie je kon trappen. Je wist wat voor jou wel en wat niet paste. Je had dus een zekerheid en daardoor was het mogelijk contact te hebben.

Een dienaar kan contact hebben met een meester op het ogenblik dat de dienaar zichzelf als dienaar en de ander als meester beseft, terwijl omgekeerd de meester zich bewust van zijn meester-zijn de ander als dienaar beschouwt, dus als een verlengstuk van zichzelf. Dan is er wel degelijk sprake van een contact. Dan is er geen isolement. Maar als je niet meer weet wat je bent (of je nu meester bent of knecht, of als je je voelend als knecht meester wilt zijn), dan kun je niet meer op de ander reageren. Je raakt geïsoleerd. Je bent niet meer in staat tot een uitwisseling. Je kunt de ander niet meer begrijpen en door dit misverstand word je eenzaam.

Die eenzaamheid is op dit ogenblik een toenemende zaak. Ik geloof niet, dat het zozeer voortkomt uit het feit dat de mensen werkelijk eenzaam zijn. Ik geloof, dat het veel meer een kwestie is van het niet meer kunnen meedenken met anderen, niet meer bewust kunnen reageren op wat er in een ander leeft. Je gaat alles terugbrengen tot je eigen maatstaven, je eigen waarden zonder meer. Je bent doof en blind voor alles wat anders is; en dat betekent dan ook dat je niet verder kunt. Isolement. Je zit in een cel van denkbeelden en zolang je overtuigd blijft van de juistheid van je denken en manier van leven, zul je ook gevangen blijven.

Het isolement doorbreken in de menselijke maatschappij begint eigenlijk eerst bij het besef: "Wat ik doe en wat ik denk is juist voor mij. Laat mij leren wat volgens de ander juist is voor die ander." Maar wie wil dat? De ene helft van de wereld is bezig de andere helft van de wereld te verbeteren. Daarom wordt er zo weinig beter. De gehele wereld is voortdurend bezig om leerstukken te ontwerpen waardoor het anderen duidelijk zal worden in hoeverre ze het mis hebben gehad. En omdat een ieder daarmee bezig is, hebben ze het voortdurend allemaal mis, want ze begrijpen niet dat de samenwerking, de synthese, een noodzaak is. Misschien zouden we het zo moeten uitdrukken:

Op het ogenblik dat ik elke factor afzonderlijk ontwikkel en perfectioneer, bereik ik iets, maar niet veel, want er blijft een isolement bestaan.

Men heeft tegenwoordig in de wetenschap een woord: interdisciplinair. Hiermee bedoelt men het samenbundelen van de verschillende wetenschappen. Ik zou nog verder willen gaan: Niet alleen de verschillende waarden samenbundelen tot een nieuwe eenheid, maar de synthese waarin alle waarden zichzelf kunnen zijn en gelijktijdig een nieuw totaal besef tot stand brengen van waaruit elk deel op zich bewust kan leven zonder zijn eigen kwaliteit te verliezen. Synthese is in de wetenschap noodzakelijk.

Als we zien wat er tegenwoordig gebeurt op b.v. bestuurlijk terrein, dan staan we toch wel even met de ogen te knippen. Justitie gaat in tegen economische zaken. Economische zaken gaat in tegen financiën. Beide worden doorkruisd door buitenlandse zaken, terwijl bovendien binnenlandse zaken het er ook niet helemaal mee eens is. Dientengevolge werkt men langs elkaar heen. En terwijl de een bezig is om het milieu te sparen, is de ander bezig er een grote weg doorheen te projecteren, een derde is bezig de belastbaarheid van het bezit te berekenen en een vierde vraagt zich af, of hij er misschien een tolweg van kan maken om nog meer te verdienen. Het is een krankzinnige situatie.

Kijkt u eens naar de wetenschap. Men is niet bereid om alles te onderzoeken. Neen, men wil alleen de eigen discipline handhaven. Als er iets nieuws komt dat niet past in het bestaande systeem, dan wordt het opzij gezet in plaats van dat men probeert het in zich op te nemen.

Als wij ons realiseren hoeveel takken van de geneeskunde er voortdurend worden verworpen door de officiële geneeskunde alleen maar omdat dit een discipline is die niet behoort tot de medische of tot datgene wat men wetenschappelijk aanvaardbaar vindt, dan staan wij gewoon met oren te klapperen.

Waarom zou men niet acupunctuur mogen toepassen? Waarom zou men geen gebruikmaken van de mogelijkheid om te werken met kleur of met geluid, ook voor verdoving, ook voor het wekken van een bepaalde toestand in de patient? Waarom zou dat verboden zijn? Waarom zou dat alleen mogen behoren bij een paar buitenbeentjes die op anthroposofische wijze de geneeskunst proberen uit te oefenen? Waarom zou je aan de ene kant zeggen dat je alleen maar met sporen van medicijnen mag werken bij de genezing en waarom zou je aan de andere kant zeggen dat een dergelijke geneeswijze onaanvaardbaar is en dat je alleen met een volledig chemische medicatie goede resultaten kunt behalen? Waarom zou men de natuurgeneeswijze verwerpen? Waarom zou men ontkennen dat er andere mogelijkheden zijn om bepaalde kwalen te genezen dan alleen maar snijden?

Kijkt u wat er in feite gebeurt. Er worden geneeswijzen, die werkelijk goed zijn, bestreden als kwakzalverij om de doodeenvoudige reden dat ze behoren tot een andere denkwijze dan de eigene. Men zou juist moeten openstaan. Ik neem nu de geneeskunde als voorbeeld, omdat het tamelijk flagrant is en de laatste tijd veel in het nieuws komt, maar ik zou deze afgeslotenheid net zo goed op elk ander terrein kunnen aantonen tot aan de alchemie toe. Waarom dit isolement? Waarom isoleert men zich voortdurend van elke nieuwe gedachte, van elke nieuwe ontwikkeling, van elke medemenselijkheid die toch in de eerste plaats gebaseerd moet zijn op de erkenning van de ander als gelijkwaardig mens, waarna zijn ideeën altijd nog in samenwerking kunnen worden onderzocht?

De mensen zijn eenzaam in deze tijd. Maar die eenzaamheid wordt bevorderd juist door de abstractie van gemeenschappelijke voorzieningen.

Als je iemand ziet verdrinken en je weet dat er niemand is die hem eruit kan halen, dan laat je hem heus niet verdrinken; dan doe je wat je kunt.

Maar als je denkt dat er bevoegde autoriteiten zijn die daarvoor moeten zorgen, dan blijf je staan kijken of ze het wel op tijd zullen doen.

Als er een brand is, dan ga je niet blussen. Neen, dan bel je de brandweer.

Je blijft rustig staan kijken, of ze er zijn voordat de hele zaak is uitgebrand.

Daarop komt het neer. Dit is een mentaliteit. Wat beïnvloedt in deze tijd de mentaliteit?

Ten eerste: de kosmische tendensen door de veranderingen van het Aquarius-tijdperk en die zijn tamelijk fel.

Ten tweede: de mensen denken eenzijdig.

Er zijn de laatste tijd nogal wat men noemt storende rode invloeden.

Deze rode invloeden betekenen het opwekken van hartstochtelijkheden en meestal niet in de voor de mens aanvaardbare vorm. Er zijn driften (d.w.z. volledig emotionele inzetten), die gebaseerd zijn op een onvolledige erkenning van de wereld. Dit betekent dat men de tegenstellingen verscherpt, ook als men dat niet bedoelt; dat men wordt gedreven tot handelingen en daden die men eigenlijk nooit had willen stellen alleen maar, omdat men geen andere manier meer weet om zichzelf en zijn denken duidelijk te maken. Wij moeten dan toch wel de conclusie trekken, dat deze rode invloeden (er is er nu één aflopend) op zichzelf de onredelijkheid zo sterk vergroten, dat het isolement van de mens ten aanzien van zijn medemensen daardoor toeneemt.

En wat doen we, indien wij zo geïsoleerd zijn? Geven we onszelf daarvan de schuld? Erkennen we dat wij voor onszelf een grens hebben opgetrokken?

Misschien zouden we het willen doen, maar dan zou er een blauw-invloed nodig

zijn. Maar er komt nu een wit-invloed.

Die wit-invloed betekent een oordeel. Erkenning van eigen falen betekent gelijktijdig een veroordelen van jezelf. Je wilt jezelf niet veroordelen, dus je isoleert je verder en je gaat eigenlijk de hele kracht van het witte licht gebruiken om je eigen eenzijdigheid nog verder uit te dragen. Zo word je een vijand van jezelf, terwijl je denkt dat je terecht kritiek uitoefent op de wereld. Dat geldt voor mensen, voor landen, voor bedrijven. Dat geldt overal. Je kunt je niet vrijmaken van zo'n invloed, tenzij je eerst bereid bent om jezelf te zien als een factor gelijkwaardig aan alle andere mensen, niet meer en niet minder. Ik kan gelijk hebben, maar dat betekent niet dat een ander ongelijk heeft. Ik moet eerst weten hoe die ander zijn gelijk heeft gevonden en wat het voor hem betekent en dan pas kan ik een oordeel vellen. Wie zal dat doen tegenwoordig?

Een andere eigenaardigheid in deze tijd (veroorzaakt door de zonnecyclus die nu weer aanloopt) is dat de mensen worden geconfronteerd met een aantal besluiten die moeten worden genomen. Maar ze kunnen niet besluiten; ze kunnen geen beslissingen nemen. Ze willen het oude niet meer, maar het nieuwe willen ze eigenlijk ook niet. Ze weten niet wat ze moeten doen. En alweer, om zichzelf te kunnen rechtvaardigen sluiten ze zich af voor elke mogelijke kritiek van de medemens, voor elke andere denk- en zienswijze.

Nu zult u zeggen: Wat heeft dat nu te maken met mensen die in een flat wonen en die elkaar niet eens kennen? Nu dat is heel begrijpelijk: men is met zichzelf zo druk bezig, dat men gewoon geen tijd heeft om te kijken wat een ander is. Men is voortdurend zo druk met zichzelf bezig, dat men geen tijd heeft voor de wereld. Het isolement van deze dagen wordt daardoor bevorderd.

Als ik zie hoe de ontwikkelingen zijn - ook in de nabije toekomst - dan ben ik geneigd te zeggen: Lieve mensen, kijk alsjeblieft een beetje uit, want jullie zijn bezig om zelfs de contactmogelijkheden die jullie hebben te verbreken. Je drijft anderen van je af, soms doordat je teveel je mond houdt, soms omdat je spreekt zonder na te denken of rekening met anderen te houden.

Instellingen als de United Nations, de Raad van Europa, de E.E.G. worden voortdurend bedreigd. Waarom? Omdat men de beslissingen niet wil nemen die onontkoombaar zijn. Maar dan is de enige mogelijkheid: jezelf rechtvaardigen ten koste van anderen en dat betekent afschuiven. Dat betekent: niets doen en zeggen dat het de schuld van de ander is, als er niets gebeurt. Het is een vervreemding van de werkelijkheid. Deze verschijnselen zullen in de nabije toekomst sterk toenemen. Het hele volgende jaar zal volgens mij mede daardoor gekentekend worden. Niet zozeer door oorlogen en geweld. Die dingen zijn er altijd wel en een paar rampen komen er ook nog. Kenmerkend is dit afbrokkelen van het contact.

Mensen gaan meer en meer leven in een droom van zelfrechtvaardiging zonder naar een ander te luisteren. Steeds meer mensen, die alleen zijn en die hun eenzaamheid misschien zouden kunnen doorbreken, doen dat in steeds mindere mate, omdat ze menen dat anderen eigenlijk naar hen toe zouden moeten komen of omdat ze bang zijn dat anderen misbruik van hen zullen maken. Dat is de tendens van het komende jaar.

Maar dan zullen de mensen op een gegeven ogenblik zeggen: Dan sta ik helemaal alleen in het leven, alleen in de wereld. Natuurlijk sta je dat. Als je zo denkt, als je zo bent, dan kun je eenvoudig niet verder meer.

Het is niet belangrijk hoe jij de dingen ziet. Het is belangrijk hoe een ander de dingen ziet. Het is niet belangrijk wat volgens jou de juiste handelwijze is, dat moet je zelf doen, maar het is belangrijk te begrijpen wat voor een ander de juiste handelwijze is. Je moet langzaam maar zeker loskomen uit het begrip dat je alles vanuit jezelf moet beoordelen. Dit isolement zal men kunnen doorbreken in ongeveer anderhalf jaar, wanneer

een nieuwe tendens komt. We krijgen dan te maken met een sterke activerende tendens. Dat betekent dat alle isolement, dat in de afgelopen periode is ontstaan, zich gaat ontladen in actieve tegenstellingen. Dat houdt dan o.m. in gevaar voor oorlogen, voor grote handelsconflicten e.d. Maar het betekent ook, dat de mensen eindelijk weer eens een beetje contact met elkaar krijgen.

Als je alleen bent, is het beter dat je iemand heb tegen wie je kunt vloeken, dan als je helemaal niemand hebt. Dat moet u goed onthouden!

In die tendens zie ik dan voor het eerst iets doorbreken van de werkelijke Aquariustendens waardoor de broederschap wordt beleefd als een wederkerig helpen zonder verplichtingen. Een wederkerig helpen dat niet georganiseerd is maar spontaan. Een wederkerigheid van erkenning, die niet méér gebaseerd is op stellingen en op gelijk of ongelijk, maar gewoon op de mogelijkheid tot samenwerking, tot samenspreken of samenspelen, zoals die op éen zeker ogenblik ontstaat. Zou het isolement van vele mensen hierdoor worden doorbroken? Ik hoop het.

Ik hoop, dat steeds meer mensen zich bewust gaan worden van hun naaste omgeving, niet organisatorisch maar menselijk. Ik hoop, dat steeds meer mensen gaan begrijpen dat eigen kennis alleen maar zin heeft, indien ze dient als aanvulling van de kennis van anderen. En ik geloof, dat er vele mensen zullen zijn die dat inderdaad gaan doen. Maar bij de meesten zie ik toch in de eerste plaats de behoefte zichzelf te bevestigen ten koste van anderen en daardoor zal voor velen de eenzaamheid langer duren op een manier die onaanvaardbaar is.

De werkelijke veranderingen verwacht ik over een jaar of drie. Dan zal de wereld zeker met heel grote conflicten worden geconfronteerd, dat is waar. We hebben dan bovendien een zeer intense zonne-impuls die gepaard gaat met een onevenwichtigheid van het zonnestelsel waarbij de Marsinvloed overheerst. Toch zullen we in die periode eindelijk zien dat je niet meer geïsoleerd kunt blijven, omdat isolement ondergang betekent.

Dan zullen de mensen eindelijk wakker worden en zullen ze misschien in een enorm zelfbeklag gaan beseffen: ik leef met medemensen. Dan zullen naties eindelijk gaan beseffen: onze pretenties zijn niets waard, tenzij we daarmee een functie hebben tegenover anderen. En wanneer dat wordt bereikt, dan zal het isolement langzaam maar zeker gaan verdwijnen.

In deze tijd zie ik echter voor velen eenzaamheid. Een gevoel van toenemende afgeslotenheid, die ontstaat omdat men alles aan het criterium van eigen oordeel zonder meer wil onderwerpen, zonder te beseffen dat een ander recht heeft op zijn manier van zijn en denken en dat hij zelfs in de schijnbare onzinnigheid van zijn uitingen of van zijn gedrag een les kan leggen voor elke medemens.

:--: